

zouden zich daar persoonlijk met hen mogen onderhouden.

Wat als de klachten dier krijgsgevangenen gerechtvaardigd waren? Daarover zweeg de Conventie. Duidelijk was wèl wat dan geschieden zou: de beschermende mogendheid zou op verbeteringen aandringen en voorts de mogendheid inlichten welke belangen zij behartigde.

In deze materie zou ook het Internationale Rode Kruis te Genève een belangrijke rol spelen: het zou de instantie zijn via welke de oorlogvoerende elkaar informatie zouden geven over de krijgsgevangenen, via welke voorts tussen de oorlogvoerende landen berichten van en aan krijgsgevangenen gewisseld zouden kunnen worden en via welke hulpgoederen als voedselpakketten en kleding aan hen zouden kunnen worden gezonden.

De weergegeven Conventie werd in Genève door de Japanse delegatie ondertekend. Zij werd evenwel door de Japanse regering niet aanvaard, dus niet ter goedkeuring aan het parlement voorgelegd en evenmin geratificeerd. Tegen die aanvaarding hadden zich de Japanse strijdkrachten verzet, waarbij hun belangrijkste argument was geweest dat in een mogelijke oorlog heel veel minder Japanners krijgsgevangen zouden worden gemaakt (hun was immers voorgeschreven dat zij zich nimmer mochten overgeven) dan militairen van Japans tegenstanders, zodat Japan, de Conventie toepassend, veel omvangrijker verplichtingen zou aanvaarden dan die tegenstanders. Maar ook andere factoren hadden een rol gespeeld: de wrevel in leidende Japanse kringen dat Japan voortdurend vooral door de Verenigde Staten werd tegengewerkt en het dieper doordringen van de ideologie dat het Japanse volk het nobelste volk op aarde en dus boven internationale afspraken verheven was. Daar kwam van '37 af de verruiming bij welke voortvloeyde uit de oorlog met China, waarin van meet af aan door de Japanse militairen op grote schaal burgers beroofd en vermoord werden – dat laatste gebeurde ook met krijgsgevangenen. Al deze ontwikkelingen bevorderden dat de Japanse militairen die eind '41 aan de Tweede Wereldoorlog gingen deelnemen (en in wier officiële voorschriften o.m. stond: 'Laat als levende de schande van krijgsgevangen gemaakt te worden niet over u komen'¹), over het algemeen (er zijn uitzonderingen geweest) een diepe minachting koesterden

¹ Zoals uit hoofdstuk 1 bleek, hebben de Amerikaanse en Britse troepen in de oorlog tegen Japan maar heel weinig Japanners krijgsgevangen gemaakt: tegenover ca. honderdveertigduizend Geallieerde krijgsgevangenen van de Japanners stonden in oktober '44 ruim zesduizend Japanse krijgsgevangenen van die Geallieerden. Verscheidene van die Japanse krijgsgevangenen hadden geweigerd hun naam op te geven – zij